

Tieteentekijöiden ja kirjaston kohtaaminen Viikin tiedekirjaston juhlaseminaarin keskustelussa

Viikin tiedekirjaston 10-vuotisjuhlavuosi huipentui vuoden lopulla järjestettyyn kutsuseminaariin, joka kokosi runsaat 150 vierasta. Viikin Infokeskus Koronan tiloissa ovat 10 vuoden ajan toimineet rinnakkain Helsingin kaupunginkirjaston Viikin toimipiste sekä Helsingin yliopiston kirjaston Viikin kampuksen tiedekunta- ja laitoskirjastot, jotka yhdistettiin eri puolilla kaupunkia toimineista kirjastojen toimipisteistä.

Juhlaseminaarin teemana käsiteltiin Viikin kampuksen tieteenalayhteistyötä ja kirjaston roolia sen kehittämisessä. Viikin tiedekirjasto onkin suuntautunut vahvasti tieteenalakohtaisten palvelujen monipuoliseen kehittämiseen uusien keinoin, mistä kuultiin tarkemmin iltapäivän paneelin puheenvuoroissa. Iltapäivän kahvitilaisuudessa ja seminaarin päätteeksi järjestetyssä cocktailtilaisuudessa nautittiin iloisen seurustelun lomassa musiikkiohjelmasta.

Kirjastonjohtaja Heli Myllyksen avaussanojen ja professori Eero Puolanteen juhlapuheen jälkeen ohjelmaan kuului paneelikeskustelu aiheesta ”Yhteistyön verkot ja solmut – tutkimuksen tiedonhallinnan haasteet”. Professori Kielo Haachtelan vetämän paneelin alustajina toimivat dosentti Marjut Salokannel (Tutkijakollegium),

professorit Yrjö Engeström (Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellinen tiedekunta), Visa Heino (Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellinen tiedekunta) ja Jari Yli-Kauhaluoma (Helsingin yliopiston farmasian tiedekunta), johtaja Mikael Hildén (Suomen ympäristökeskus), Kristiina Hormia-Poutanen (Kansalliskirjasto) ja Tomi Mäkelä (Biotekniikan instituutti).

Paneelikeskustelun keskeisimmät pohdinnat liikkuivat uudenlaisten kirjaston ja tutkijoiden välisen yhteistyömallin hahmottamisessa. Esiin tulivat kuitenkin myös tieteen tekemiseen liittyvät muutostrendit sekä kirjastojen kehittämisen kansalliset suunnat.

Tutkimusdatan hallinta ja solmutyöskentely

Uudenlaiset yhteistyömuodot kirjastojen ja tieteen tekijöiden välillä nousivat paneelikeskustelun keskeisimmäksi teemaksi. Yrjö Engeströmin esitys käsitteli laajimmin tätä aiheetta ja yleisökeskustelu aiheesta keskittyi lähinnä sen ajatusten ympärille.

Engeström ennakoii tieteen tekemisen tulevia muutoksen aaltoja, kuten tiukentuvan talouden vaikutuksia tieteeseen ja siihen liittyviä riskitekijöitä. Kirjastojen roolissa hän näki muutostarpeita etenkin ulospäin suuntautumisessa - kirjaston tulisi muuttua yhdessä käyttäjien kanssa.

Engeströmin toiveissa on aktiivisempi yhteistyö tutkijoiden kanssa ja jalkautuminen toimimaan yhdessä käyttäjien kanssa siellä, missä käyttäjät ovat. Viikin tiedekirjastossa kehitteillä olevat tieteenalapalvelut myös lähestyvät käyttäjiä tähän tapaan. Engeströmin yhdessä kirjaston kanssa kehittelemä työskentelymalli, solmutyöskentely, pyrkii tavoittamaan asiantuntijaryhmiä ja rakentamaan heille sopivia tietotuen muoto-

ja. Esimerkiksi tutkimusrahoituksen tueksi voidaan tarvita tiedonhallintasuunnitelma, jonka laatimisessa kirjastoalan ammattilaisten tuki olisi tarpeen. Solmutyöskentely on ehkä mielenkiintoisin uusi suunta kirjastojen ja tieteen tekijöiden tiiviimmälle yhteistyölle, jonka muotoutumisesta ja tuloksista toivottavasti kuulemme lisää tulevaisuudessakin.

Toinen keskeinen teema keskusteluun syntyi tutkimusdatan hallinnan ympärille. Mikael Hilden pohti tieteen ja tiedon käsitteen muutosta, jonka vaikutukset tuntuvat myös tutkimusdatan

tiedonhallinnassa. Tutkimusdataa tarvitaan yhä enemmän myös pidemmältä ajalta historiallisten aikasarjojen tuottamiseen, jolloin datan pitkäaikaissäilytykselle tarvittaisiin ratkaisua. Kristiina Hormia-Poutasen esityksessä huomioitiin tutkimusdata myös osana digitalisoitumiskehityksen haasteita kirjastoille. Tutkimusdatan hallinnan voi siis ennakoida tulevan vastaan myös kirjastojen ja tietopalvelujen työssä, mutta siinä, millainen rooli tutkijoilla ja tietoammattilaisilla on tutkimusdatan tiedonhallinnassa, jää vielä kypsyttäväksi kysymykseksi.